

Z TREVISA DO BRTNICE

Tematické okruhy a exponáty – bannery a vitríny

BANNER 1: Tajemné počátky rodu

Text o různých tradicích o původu rodu Collaltů.

Obrázky: sv. Prosdocimo – reliéf z baziliky sv. Justiny v Padově (foto), nejstarší rodová listina od italských králů Berengara II. a jeho syna Adalberta (958/959; foto).

VITRÍNA 1: - Zabarella (tisk, MZA, knihovna Collaltů)

- Linea recta Antonia Rambalda Collalta 1729 (Genealogia recte imperturbateque linee..., příležitostný tisk, kolorovaný mědiryt s četnými rukopisnými přípisky, MZA, několik exemplářů v RA Collaltů a knihovně Collaltů) (viz Zdeněk Kazlepka: *Virtu et Fortuna. Tištěná genealogie italského šlechtice Antonia Rambalda hraběte Collalto e San Salvatore*, Bulletin Moravské galerie v Brně, č. 61, 2005, Brno 2005, s. 105–114).

- tištěný rodokmen Collaltů z roku 1729 (příležitostný tisk, mědiryt, MZA, mnoho exemplářů jako příloha předchozího díla i samostatně)

BANNER 2: Úředníci, leníci nebo poddaní císaře?

Text o charakteru říšské vlády v Itálii a o poměru (severo-)italské šlechty k římským králům a císařům. Stručné zhodnocení vztahů Collaltů k římským králům a císařům od Oty I. až po Zikmunda s výhledem do doby Maxmiliána I.

Text o domnělé či skutečné příbuznosti s císařským kancléřem Kašparem Šlikem z Chebu.

Obrázky: dvě mapy říšské Itálie 10.–13. století (biskupství, hrabství, rané komuny), resp. 14.–15. století (formování teritoriálních států a expanze Benátek), případně nějaké dobové vyobrazení vztahující se k římským jízďám či milánským korunovacím římskoněmeckých králů (může jít o ilustrované kroniky, nástěnné malby atd.).

VITRÍNA 2 – listina Oty III. z roku 994 (orig., SOkA Rokycany)

- *případně opis listiny Jindřicha IV. z roku 1077 (prostý opis, MZA, RA Collaltů)*

- listina Jindřicha VI. z roku 1191 (orig., MZA, RA Collaltů)

- listina Jindřicha VII. z roku 1312 (orig., MZA, RA Collaltů, anebo druhý orig. v SOkA Rokycany; *případně i obě vyhotovení*)

VITRÍNA 3 – listina Friedricha III. Sličného z roku 1317 (orig., MZA, RA Collaltů)

- listina Karla IV. z roku 1358 (orig., MZA, RA Collaltů)

- listina Alžběty Pomořanské z roku 1366 (orig., MZA, RA Collaltů)

- *případně falzum listiny Zikmunda Lucemburského pro Kašpara Šlika z roku 1437 s delší pasáží o původu jeho matky z rodu Collaltů (orig., SOA Zámorsk, RA Šliků)*

BANNER 3: Od hrabat z Trevisa k hrabatům z Collalta a San Salvatore

Text: Hraběcí vláda Collaltů v Trevisu a okolí, jejich vztah k místnímu biskupovi a formující se městské komuně, budování panství na střední Piavě, zisk Collalta a San Salvatore, postupný přesun těžišť rodu do této oblasti.

Obrázky: Treviso (ev. nějaká historická veduta, nebo alespoň fotografie), zřícenina hradu Collalto (foto), hrad San Salvatore (stav před rokem 1917 i dnešní stav, foto), náhrobek Rolanda Collalta v kapli hradu San Salvatore (foto).

VITRÍNA 4: – Soupis úředníků komuny Treviso ve 30. letech 14. století (perg., MZA, RA Collaltů; velký formát!)

VITRÍNA 5: – notářský instrument obsahující opis staršího notářského instrumentu o zisku San Salvatore roku 1245 (perg. notářský instrument, MZA, RA Collaltů)

- Testament hraběte Rambalda VIII. (perg. notářský instrument, MZA, RA Collaltů)

- Řád posádky hradu Collalto (perg., MZA, RA Collaltů)

- *případně některý další notářský instrument dokumentující majetkovou držbu Collaltů, věna jejich dcer a obvěnění manželek etc.*

BANNER 4: Světci, duchovní a patroni a církve

Texty: Úcta ke sv. Prodocimovi z Padovy, jenž měl podle tradice pokřtít prvního hraběte z Trevisa, lokální úcta rodová světice, bl. Juliány di Collalto; duchovní z řad Collaltů; rodové kláštery, kostely a kaple.

Obrázky: ruina kláštera Sant'Eustachio di Nervesa (foto), klášter Santa Maria di Follina (foto), býv. klášter Santi Biagio e Cataldo v Benátkách (dobová kresba), farní kostel v Suseganě a jeho výzdoba (foto).

VITRÍNA 6: - Listina biskupa Ludovica z Padovy pro Roberta Collalta z roku 1365 (orig., SOkA Rokycany)

- listina kardinála Guida pro Roberta Collalta z roku 1351 (orig., SOkA Rokycany)

- listina Evžena IV. pro Manfreda a Antonia Collalta z roku 1438 (orig., SOkA Rokycany)

- listina Lva X. pro Manfreda Collalta z roku 1515 (orig., SOkA Rokycany)

BANNER 5: Ve znamení Republiky sv. Marka

Text: Expanze Benátek na pevninu, zisk Trevisa a vztahy Collaltů k republice po této události, specifický status Collaltů po dobytí severovýchodní Itálie Benátkami (ca. 1420), uznání lenní svrchovanosti Benátek nad državami Collaltů v roce 1481, zapsání Collaltů do benátské Zlaté knihy.

Obrázky: Benátky (foto nebo nějaká veduta, ideálně náměstí sv. Marka s dóžecím palácem), případně originál Zlaté knihy se zápisem Collaltů – pokud by se podařilo sehnat foto.

VITRÍNA 7: - jedno, případně dvě ducale dóžete Andrei Contariniho ze 70. let 14. století (orig., MZA, RA Collaltů)

- lenní investitura z roku 1481 (orig., MZA, RA Collaltů)

- ducale z roku 1530 o právu lovu na collaltovských panstvích (orig., MZA, RA Collaltů)

- *případně notářsky ověřený výpis ze Zlaté knihy o přijetí Collaltů do řad benátského patriciátu (opis, MZA, RA Collaltů)*

BANNER 6: Renesanční kondotiér a kavalír: Collaltino di Collalto

Text: Osobnost Collaltina v kontextu doby, básnické dílo a vztah k básnířce Gaspare Stampě.

Obrázky: Paolo Veronese – Collaltino di Collalto (původně zámek v Uherčicích, dnes v Jaroměřicích nad Rokytnou), vydání veršů Gaspari Stampy z roku 1554 nebo z roku 1738 (nebude-li druhé vydání vystaveno přímo mezi exponáty).

VITRÍNA 8 – listina krále Jindřicha II. Francouzského pro Collaltina Collalta z roku 1549 (orig., SOKA Rokycany)

- testament Collaltina Collalta (orig. not. instrument, MZA, RA Collaltů)

- *případně verše Gaspari Stampy, vydání z roku 1738 (MZA, knihovna Collaltů)*

BANNER 7: Císařský generál a dobrodruh: Rambaldo XIII. di Collalto

Text: Vojenská kariéra Rambalda XIII. ve službách Habsburků, jeho zapojení do války proti Turkům i do třicetileté války, územní zisky na pobělohorské Moravě.

Obrázky: zámek Brtnice (foto), případně býv. paulánský klášter v Brtnici, nějaká vhodná dobová ilustrace habsburských vojsk ve třicetileté válce.

VITRÍNA 9: - testimoniál generála Giorgia Basty o zásluhách Rambalda Collalta v boji proti Turkům (orig., MZA, RA Collaltů)

- korespondence s Albrechtem z Valdštejna (orig. Valdštejnových listů, MZA, RA Collaltů)

- *udělení Řádu zlatého rouna Rambaldovi (orig., MZA, RA Collaltů)*

VITRÍNA 10: - suplika Rambalda XIII. k císaři Ferdinandovi II. na koupi konfiskovaného panství Brtnice z roku 1621

- kupní smlouva na Brtnici z roku 1623

- *případně vklad do brněnských zemských desek (pokud by byl získán souhlas MVČR s vystavením národní kulturní památky)*

- udělení místa na moravském zemském sněmu v lavici knížat

*případně BANNER 8: **Habent sua fata archiva... Osudy rodinného archivu hrabat Collaltů***

Domnívám se, že by alespoň formou banneru měly být shrnuty osudy rodinného archivu, resp. jeho částí (archiv v San Salvatore, archiv v Brtnici, 1907 – brtnický archiv jako depozit v MZA, 1917 – zničení nebo rozchvácení archivu v San Salvatore, cesta osmi listin ze San Salvatore do Mýta a Rokycan, navrácení části originálních listin z MZA Collaltům v roce 1943, konfiskace collaltovských statků v Československu včetně jejich archivu v MZA v rámci Benešových dekretů, moderní ztráty v MZA, dnešní stav: torzo v rukou rodu, torzo v Rokycanech, relativně nejucelenější soubor v MZA).

Je sice pravda, že tu a tam tyto informace zazní už u jednotlivých exponátů či fotek (orig. listiny 994 a její příběh, foto listiny 959), ale asi by neuškodil nějaký celkový přehled. Jeho součástí by mohly být fotky titulních stran starých archivních pomůcek (Chlumecky, Bretholz), případně fotky některých dokumentů k dějinám fondu z MZA (např. depozitní smlouva z roku 1907, anebo protokol o navrácení některých listin Collaltům v roce 1943 – pokud se tedy takové písemnosti v MZA dochovaly, což je potřeba ověřit ve fondu B 313 – archiv archivu).

max. = 36 archiválií v 10 vitrínách, 8 bannerů

min. = 28 archiválií v 10 (příp. 9?) vitrínách, 7 bannerů